

VOORWOORD

Turbulente tijden: Orkanen als nooit tevoren, plastic soep, plasticdeeltjes in water en in de voedselketen, smeltende permafrost, overstromingen, oorlogen en geruchten van oorlogen, enzovoort en zo verder.

Op NL-schaal hebben we ook zo wat problemen. Nieuwe records fipronil-eieren en kippen vernietigen, stalbranden, nitraat in (grond)water waardoor o.a. 27 drinkwaterputten al gesloten moesten worden, falende handhaving, mestfraude etc., de vee-industrie is duidelijk aanwezig en als we de geruchten mogen geloven zal het CDA het ministerie van landbouw claimen. De LTO mag meedenken over een geschikte kandidaat. Heer sta ons bij.

Als er niet ook een paar lichtpuntjes waren zou je er cynisch van worden. Gerechtelijke uitspraken die Urgenda en Milieudefensie in het gelijk stelden en inhouden dat de regering meer haar best moet doen om de klimaatdoelen resp. de fijn stof normen te halen. En als laatste het Brabantse lichtpuntje: het besluit van Provinciale Staten dat de groei van de veestapel in bepaalde regio's stopt en mogelijk op termijn tot verkleining ervan zal leiden.

Bert Zwiars, secretaris

KERNCENTRALE DOEL

De Belgische kerncentrales zijn regelmatig in het nieuws. Recent werd de veiligheid of liever de onveiligheid van de scheurtjesreactoren (Doel3 en Tihange2) weer ter discussie gesteld door een drietal profs. Het FANC, de toezichthouder, heeft met hen gesproken en hun studies uitgebreid besproken en geanalyseerd. Alle aangevoerde elementen zijn eerder onderzocht en door een internationaal team van deskundigen beoordeeld in de twee jaren dat de reactoren stil gelegd waren. In Limburg en Duitsland doet de politiek alle moeite om Tihange2 gesloten te krijgen. Er is een proces aangespannen.

Evert Weys (fractievoorzitter GWBP, Bergen op Zoom) probeert (weer) de politiek in onze regio ook zover te krijgen. Tot nu toe zonder resultaat. Woensdrecht besloot niet mee te doen en in te zetten op betere communicatie. Van onze procedure bij de BE-raad van State tegen de levensduurverlenging is geen nieuws te melden.

WIELERCIRCUIT

Een aantal keren hebben we al eens over een aan te leggen circuit geschreven. Een goede locatie vinden viel niet mee met zoveel Natura2000 gebied. Uiteindelijk kreeg de gemeente een positie op het OLV-ter Duine terrein. Tot ieders verrassing werd er in het voorjaar een groot stuk bos gerooid. De haast had met het broedseizoen te maken maar het binnen halen van een beloofde subsidie speelde wellicht ook een rol. De gemeente was van mening dat een omgevingsvergunning niet nodig was. Namiro betwijfelde dat en diende met succes een handhavings-verzoek in. De illegale kap moet gecompenseerd worden. Eén van de opties iseen groot deel van het gebied te herplanten. Het aangelegde circuit blijft gehandhaafd maar mag nog even niet gebruikt worden en dat is dan wel weer erg sneu voor het aanstormende talent.

NOORDRAND OSSENDRECHT

De voetbalvereniging wil inkrimpen en kuststofvelden. Zo kwam een mooie deal met de gemeente tot stand. Dé kans om ook in Ossendrecht woningen te kunnen bouwen. Alle partijen die geïnteresseerd zouden kunnen/ moeten zijn werden uitgenodigd om hun wensen en ideeën in te brengen. De gemeente wilde 'van nul af' beginnen. Daar wilden we graag aan meedoen want duurzaamheid en circulair bouwen hebben we immers ook ingebracht voor de duurzaamheidsvisie. Bovendien kon een mooi stukje Ossendrecht opnieuw ingericht worden. Maar 'van nul af' hadden we ons anders voorgesteld. Bij de eerste bijeenkomst lagen toch al een drietal

plaatjes op tafel. Daarin was weliswaar al in meerdere of mindere mate rekening gehouden met ingebrachte punten, maar toch. Natuurlijk kan daar dan *'op geschoten'* worden en is zgn. *'alles nog mogelijk'* maar dat is toch echt wat anders dan een *'schetsmiddag'*. En met een niet neutrale voorzitter/projectleider werd het een moeizaam proces. Enfin, uiteindelijk ligt er best een aardig plan voor een gasloos nieuwbouwwijkje. We willen het graag volgen om het aspect duurzaamheid te maximaliseren maar over wat we onder *'van nul af'* willen verstaan en de neutraliteit van een voorzitter, moeten we nog eens goed met de wethouder in gesprek.

EIGEN SCHULD – DIKKE BULT?

Al jaren is met grote regelmaat de vee-industrie in de info onderwerp geweest, tot vervelens toe misschien wel. Maar er is eindelijk een lichtpuntje: PS van Brabant heeft ingestemd met een pakket van maatregelen waardoor er zicht komt op vermindering van het aantal dieren. Helaas alleen in Midden- en Oost-Brabant. Hopelijk is West-Brabant en de rest van Nederland op z'n qui-vive voor het mogelijke waterbedeffect want niet alleen Brabant heeft een probleem.

Veel boeren zijn boos en gaan naar de rechter. De door gedeputeerde Spierings georganiseerde dialoog was prima maar dat de strengere milieu-eisen plots 6 jaar eerder van kracht worden, is een *'klap in het gezicht van de veehouder'*. Is dat terecht? Wij denken van niet. Meerdere keren zijn met de sector afspraken gemaakt en in de laatste versie was 2028 de einddatum. Maar tussentijds zou er geëvalueerd worden. Toen bleek de sector doelen niet haalde en hopeloos achter liep, gooide gedeputeerde van den Hout de knuppel in het hoenderhok door 2020 als nieuwe einddatum te eisen. Uiteindelijk is het 2022 geworden.

Voor alle duidelijkheid: wij willen de problemen, zeker die van de individuele veehouder, niet bagatelliseren.

Maar het Brabantse en Nederlandse probleem is niet van vandaag of gisteren. In de jaren 90 was al duidelijk: de vee-industrie liep uit de hand, dierziektes, milieuproblemen, flora en fauna denderden achter uit. De Commissie Wijffels leverde in 2001 de *'Agenda voor de herontwerp van de sector'* op. Applaus, maar het verdween in de la. En de sector, de sector groeide door.

In 2010 maakte het burgerinitiatief *'Megastallen Nee'* duidelijk dat de burger een ander beleid wilde en 100 wetenschappers riepen op een *'einde te maken aan georganiseerde onverantwoordelijkheid'*.

MSRA, Q-koorts, antibioticaresistentie, nitraat in het grondwater. stank en fijn stof problemen, een geweldig mestoverschot, mestfraude, falende handhaving, forse CO₂ uitstoot. De 'bijwerkingen' van de vee-industrie waren en zijn toch al lang niet meer te ontkennen? Dan kun je toch niet alleen je eigen belang nastreven.

En de melkvee-sector pleitte, alsof er geen fosfaatplafond bestond, zelf voor de afschaffing van het melkquotum en nam een groeisput. Ondertussen zit de BV NL met een vet probleem en moet de belastingbetaler weer bijspringen. Een vee-industrie die zo vaak gewaarschuwd is en dan nog steeds wil groeien en pleit voor minder regels, geeft de burger een klap in het gezicht.

Het Planbureau voor de Leefomgeving zegt bij monde van directeur Hans Mommaars: *'in de komende kabinetsperiode moet echt een transitie plaatsvinden. We kunnen niet nog eens vier jaar wachten.'*

Wat ons betreft is dat van bulk naar kwaliteit, dierenwelzijn en regionalisering.

MESTFRAUDE

De Tweede Kamer organiseerde in juni een hoorzitting over mestfraude. De Brabantse Milieufederatie mocht er ook haar

visie op geven. De integrale tekst vindt u op de site van de BMF en ook op die van ons.

Eén zin willen we u hier niet onthouden:

Temeer is dat kwalijk omdat in de wet staat dat mest waarvoor geen afzet is, niet geproduceerd mag worden. Niemand die daar ook maar enige aandacht aan schenkt, individuele boeren niet, de sector niet, maar ook de overheid niet. Handhaving is ook in dit geval volstrekt onvoldoende.

KLIMAATMAATREGELEN

Volgens een studie in 'Environmental Research Letters' zijn de vier effectiefste maatregelen tegen de opwarming: het vermijden van vliegen, autovrij leven, een vegetarisch dieet en één kind minder nemen. Het laatste punt zal voor de meesten van ons lastig zijn, aan de andere drie (ook lastig) zal vast wel wat te verbeteren zijn.

SAMENWERKING GRENSREGIO'S

Volgens Brussel valt er een wereld te winnen, te verdienen dus, als grensregio's beter gaan samenwerken. Volgens een studie die EU-commissaris Corina Cretu heeft gepresenteerd is door betere samenwerking 2 procent groei mogelijk. Dat kan zelfs 8 procent worden door bestaande barrières op te heffen. We kunnen ons voorstellen dat het afstemmen van regeltjes en belastingen e.d. de efficiëntie flink kan verbeteren. Wat verder verstaan moet worden onder het opheffen van barrières zullen we proberen te achterhalen. Als dat ook inhoudt dat de Antwerpse industrie en haven makkelijker de grens over kan komen is er werk aan de winkel. Een 'industriële randstad' is voor ons nog steeds geen optie.

JAARVERSLAG 2016

REGULIER OVERLEG

Streekorganisatie Brabantse Wal

De streekorganisatie wil in plaats van *top down* meer *bottom up* werken. De samenwerking tussen gemeenten en provincie is verankerd en er wordt gewerkt aan twee grote campagnes: de kandidaatstelling voor een UNESCO geopark en het opzetten van een innovatieplatform en –loket. In hoeverre Benegora daar een rol bij kan spelen moet nog blijken.

Stichting Brabantse Wal

Benegora is met 2 leden vertegenwoordigd in de stichting. De vijfde en geheel herziene druk van de wandelgids *De Brabantse Wal* met 24 mooie gemarkeerde wandelingen werd uitgebracht. De markering werd ook aangepast en sluit nu aan bij het knooppuntensysteem.

Brabantse Milieufederatie

Er is deelgenomen aan meerdere *achterban- en bijscholingsbijeenkomsten*. Veel aandacht is besteed aan de problemen in en met de intensieve veeindustrie. Verder was er met betrekking tot diverse dossiers contact. Een aantal procedures werd mede namens Benegora gevoerd en verder is de BMF een bron van kennis voor lokale verenigingen waar we op ad hoc basis graag gebruik van maken.

Kerncentrale Doel

Bestuurslid Klaas Rosskamp is afgevaardigd in de klankbordraad.

Gemeente Woensdrecht

Twee maandelijks hebben Namiro en Benegora over lopende en voorgenomen activiteiten informatief overleg met de wethouder ruimtelijke ordening Hans de Waal c.s.

BEDRIJFSLEVEN

Kerncentrale Doel

Het bij de (Belgische) Raad van State ingediende verzoek tot schorsing en nietigverklaring van het besluit de levensduurverlenging van Doel 1 en 2 is nog in behandeling. In december werd de *Memorie van Wederwoord* ingediend. Hopelijk komt de zaak dit jaar nog op de rol.

BASF

Het overleg staat sinds we bezwaar gemaakt hebben tegen de *'hermachtiging na verandering van de productie-inrichting voor acrylzuur en methylacrylaten'* op een laag pitje. Eind december ontvingen we het oordeel van de auditeur: Benegora's bezwaar is ontvankelijk maar moet verworpen worden.

Geluidmeting

Onze eigen meetapparatuur is enkele weken uitgeleend om de belasting in een buurt van Hoogerheide vast te stellen. Inmiddels staat de apparatuur weer aan de west rand van Ossendrecht opgesteld en registreert het geluid van de A4 en de Antwerpse industrie. De data van de continue metingen zijn online te volgen op www.noisenet.nl/benegora. In de nachtelijke uren wordt de norm vrijwel altijd overschreden.

GEMEENTEN

BERGEN OP ZOOM

Biovergisting Moerstraten

Benegora ondersteunt het juridische gevecht tegen voorgenomen uitbreiding. De bestuursrechter vernietigde de vergunning voor een vierde silo maar het bedrijf, Roosendaal en de provincie gaven het nog niet op en gingen in hoger beroep. Raad van State verklaarde ze ongegrond. Roosendaal moet nu bij Bergen op Zoom een VVGB (Verklaring van gen bezwaar) zien los te krijgen. Zal helaas opnieuw vervolgd worden.

Bestemmingsplan Buitengebied Oost

Een zienswijze op het voorontwerp werd mede namens Benegora ingediend.

WOENSDRECHT

Aviolanda

Per eind 2016 liep de samenwerkingsovereenkomst af. Op verzoek van de voorzitter, de heer Adriaansen, is gezamenlijk overlegd over de ontwikkelingen rondom Aviolanda en hoe de samenwerking gecontinueerd en versterkt kan worden. De gemeente hecht grote waarde aan een integrale ontwikkeling waarin alle belangen zijn geborgd. Businesspark Aviolanda (BPA) maakt een transitie door, van traditionele grondverkoop naar een clusterontwikkelaar.

De nieuwe directeur, de heer S. Heijmans, heeft van de aandeelhouders de opdracht gekregen om een nieuw businessplan te schrijven met de focus op clusterontwikkeling en intensieve samenwerking met Defensie. Voor BPA ligt de focus op MRO, Composieten, UAV en Robotica.

Een groot verschil met het begin is dat de verwachting nu is dat alles zich, populair gezegd, binnen de hekken van BPA en Defensie zal afspelen. Om aangehaakt te blijven zal eens per kwartaal de voortgang besproken worden met Defensie, BPA, gemeente en Namiro en Benegora.

Uitbreiding de Kooi

De eerder gemaakte afspraken over compensatie en de aanleg van de nog ontbrekende schakel in de ecologische verbindingzone richting Kortenhoeff, zijn in het definitieve plan opgenomen. Aanleg staat gepland voor voorjaar 2017.

Intensieve veehouderij

De ontwikkelingen in de varkens-, kippen- en geitenhouderijen in de gemeente Woensdrecht worden nauwlettend gevolgd. Het fenomeen op zich is helaas een gegeven en, zolang de kiloknallers nog bestaan, rest ons niet anders dan

vergunningverlening te beoordelen, een goede landschappelijke inpassing te bepleiten en zo nodig handhaving te vragen. Er zijn enkele zienswijzen ingediend resp. beroep ingesteld tegen voorgenomen uitbreiding.

Lucht en Geluid

De Werkgroep Lucht & Geluid van de gemeente heeft nog steeds geen ei gelegd. Omdat in NL en BE niet dezelfde methodes worden toegepast heeft het Havenbedrijf de NL-data geconverteerd en met hun programma herrekend. We hebben onze twijfels bij de gehanteerde methodiek. Met onze eigen data scheelt het toch een paar decibel. We blijven aandringen op afhandeling.

Natuurcompensatie Randweg

Er komt eindelijk enig zicht op het beloofde bloemrijk grasland langs de Bunkerbaan. Na lang aandringen zijn de afspraken met betrekking tot het beheer herzien. De beheerder houdt zich daar nu ook aan. Er wordt minder gemaaid en de bemesting wordt afgebouwd. Nu maar eens afwachten hoe mooi het gaat worden.

Windturbines Kabeljauwbeek

Na de vernietiging van een eerder besluit door Raad van State is, na herstel van procedurele missers van de provincie, opnieuw vergunning verleend voor 5 turbines met een maximale hoogte van 183 meter. In de aanloop naar het besluit is ingesproken en geprobeerd de gemeente en Eneco een deal te laten sluiten en een start te maken met een Woensdrecht energieneutraal fonds. Hoewel de raad het een sympathiek idee vond, ging ze niet overstag.

Masterplan Scheldeweg

Na jaren klankbordgroep zag dit jaar de *Structuurvisie Centrum Hoogerheide* het licht. In een zienswijze op het voorontwerp deden we een ultieme poging om van het landhoofd *'een niet te missen pleisterplaats te maken, waardevol voor de hele regio en (waarom niet) nationaal*

uniek, vergelijkbaar met de 'Mozes-brug' en de 'Pompejus-uitkijktoren' op fort de Roovere'. Ook met betrekking tot beplanting en het parkeerterrein werden wijzigingen voorgesteld. Meerdere punten werden overgenomen maar op 'de bult' bleef de 'rode klomp' (twee appartementencomplexen) gehandhaafd.

Bestemmingsplan Buitengebied

Op het voorontwerp BP is een zienswijze ingediend.

Diversen

Paasheuvelgroep

De Luchtballon is overgenomen. Hoewel de doelstelling sympathiek is is een gezamenlijke zienswijze ingediend. Ons doel is dat de nieuwe eigenaar zich moet houden aan de oorspronkelijke vergunning van de Luchtballon. De activiteiten waren voorafgaand aan het faillissement nogal uitgebreid. De gemeente liet dat destijds oogluikend toe.

Bonenverwerkingsbedrijf

Tegen de vestiging van een bonenverwerkingsbedrijf in de polder is vergeefs bezwaar gemaakt. Er is weliswaar binding met de agrarische sector, maar ons inziens hoort een dergelijk bedrijf op een industrieterrein.

ROOSENDAAL

Biomaterialen wil bij de vuilverbranding een mestverwerkingsinstallatie met een capaciteit van 150.000 ton mest/ jaar. Met anderen zitten we op het vinkentouw. Het is een onzalig idee een dergelijk bedrijf aan de westrand van Roosendaal te situeren.

DIVERSEN

Rampbestrijdingsplan

Op het door de Veiligheidsregio geactualiseerde Rampbestrijdingsplan is commentaar geleverd en diverse door

ons voorgestelde aanvullingen/ aanpassingen zijn door het bestuur overgenomen.

ZeeBrAnt

Het is al weer enige tijd geleden dat we de Vlaamse en Nederlandse milieuverenigingen/-federaties bij elkaar brachten en samen een grensoverschrijdende ruimtelijke visie ontwikkelden voor de Gouden Delta. Door tijdgebrek bij met name de professionele organisaties kwam de grensoverschrijdende invulling niet echt van de grond. Inmiddels is het voormalige Rijn-Schelde-Delta overleg nieuw leven ingeblazen onder de naam Coalitie Delta Natuurlijk. We hebben het bestuur van deze coalitie bereid gevonden de ZeeBrAnt ideeën te 'adopteren'.

Natuurbeschermingswet-vergunning vliegbasis

Woensdrecht

De Nb-wetvergunning voor de vliegbasis Woensdrecht sleept zich nog steeds voort. Omdat Raad van State de door de minister verleende vergunning vernietigde moest Defensie haar werk overdoen. Ondanks overleg was er op de nieuwe versie helaas nog het nodige aan te merken. Onder leiding van de BMF is opnieuw gezamenlijk met andere natuurorganisaties bezwaar aangetekend.

Beheerplan Brabantse Wal Natura 2000

Op de eind 2015 bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).samen met de andere natuurorganisaties ingediende zienswijze is nog geen reactie ontvangen. Gevraagd werd te onderzoeken of minder water kan worden opgepompt zodat de diepe grondwaterstand weer kan stijgen en het Groote Meer wellicht ook haar naam weer waar kan maken. Het staat al jaren nagenoeg droog en heeft van de provincie de status 'sense of urgency' gekregen. Er zijn een aantal kunstgrepen uitgevoerd en wij vermoeden dat men eerst wil afwachten of en welke effecten deze zullen hebben.

Programmatiese Aanpassing Stikstof (PAS)

De in 2015 gezamenlijke poging de voorstellen aangepast te krijgen om landelijk te komen tot een verminderde stikstofuitstoot heeft helaas geen effect gehad. In voorkomende gevallen wordt tegen voorgenomen vergunningverlening beroep aangetekend. Die komen voorlopig bij Raad van State op een stapel. RvS heeft het Europese Hof om advies gevraagd.

INTERN

Voorzitter Adrie Dobbelaar kon (eindelijk) aftreden. Jan Andriese nam de voorzittershamer van hem over. Verdere versterking van het bestuur blijft moeilijk. Ad hoc kan een beroep gedaan worden op de deskundigheid van een aantal leden en waar mogelijk wordt goed samengewerkt met de Brabantse en Zeeuwse Milieufederatie, IVN Groene Zoom en Namiro.

Het aantal leden en donateurs bleef nagenoeg gelijk en is per december 139.

De INFO verscheen twee keer. Diverse onderwerpen werden weer ondersteund door treffende illustraties van Jan Houdijk. Rob Hagemeyer neemt de website voor zijn rekening. Het bestuur dankt alle ondersteuners hartelijk voor hun inzet.

Het bestuur dankt iedereen die onze vereniging een warm hart toedraagt en steunt.

Maart 2017,
Milieuvereniging BENEGORA

Het bestuur
Jan Andriese, voorzitter
Bert Zwieters, secretaris/ penningmeester
Klaas Roskamp, lid